

вжглениж киселиниж, кон-то като единъ газъ ся промъчя прѣзь пукотини-ты на волкана, и покрай голѣмж-тж си тяжниж слѣга ся по пещери та гы прави задушливы; зач-то-то вжглени-та киселина е такъвъ газъ, у кой-то ничто живо не може да живѣе.

По волканы-ты особено ся отпущать много жюпелны пѣры, кон-то пробивать прѣзь стѣны-ты имъ та избивать потъ па послѣ пакъ ся стжстятъ на тврѣдъ жюпель (кю-кюрдъ). Оттова и извори-ти, кон-то извирать по полы-ты на огнемѣтны планины, имжъ у себе много жюпель.

Кога-то блювать волкани чясто у земж-тж ставать голѣмы праздны дупки, надъ кон-то послѣ земя-та ся продѣни та станжть голѣмы пропасти и ямы и то чясто и надалечь отъ огнемѣтны планины. По нѣкога пакъ отъ волканско рыганіе земна-та кора подпухне и ся надвигне така ягко, что-то наставжть цѣлы могылы и острови; такыва островы по море-то е пѣлно. Така островъ Комени близу при Санторинъ у Архипелагъ е излѣзълъ изъ море-то въ 1573 л. Въ 1811 л. ся показалъ новъ островъ близу при Азорскы-ты островы, па пакъ потъжмжъ въ море-то.

Освѣнь това знае ся, че отъ силы-ты, кон-то ся подвигать отъ подземный огнь, не само малкы мѣста, нъ и цѣлы области по сухж-тж земж ся издвигать все повече и повече надъ море-то, а пакъ другы между това ся слѣгать и снижявать. Така огнемѣтны-ты планины най-много измѣнявать лице-то на земж-тж, а тыи сж имали много по-голѣмж силж едно врѣмя, кога-то земна-та кора не была толкова цврѣста, колко-то сега. Това ни доказвать безбройны-ты останкы отъ морскы животны, кон-то чясто ся намирать на цѣлы купове вкамынены по най-высокы планины, а това явно показва, че едно врѣмя надъ тыя планины ся е разливало и синѣло море. Другадѣ пакъ ся намирать цѣлы клады дръва вкамынены подъ земж-тж, нѣйдѣ си окрышлещы и корение отъ нѣкогашны горы, нѣйдѣ си сипей и останкы отъ едноврѣмешны планины, нѣйдѣ си пакъ зинжлы дупки, кон-то были устие на огнемѣтны планины; а всичко това доказва, че земя-та е прѣтрѣцѣла и прѣкарала много силны промѣны прѣди да добые повърхнина-та ѣ днешный образъ. Тыя голѣмы промѣны на земно-то лице, спротивъ както мыслять учены-ты, станжли сж, повече-то по силж на под-